

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень
Код і найменування спеціальності,	211 Ветеринарна медицина
Тип і назва освітньої програми	ОПП Ветеринарна медицина
Курс, семестр	4 курс, 7 семестр
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	Кількість кредитів ЄКТС – 4, Загальна кількість годин – 120, із яких: лекцій – 16 год., лабораторних – 24 год. Форма семестрового контролю – залік
Мова(и) викладання	державна
ННІ / факультет, кафедра	Факультет ветеринарної медицини кафедра хірургії та акушерства
Контактні дані розробника(ів)	Панасова Тетяна Георгіївна tetiana.panasova@pdaa.edu.ua

МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Статус навчальної дисципліни	Факультетська вибіркова навчальна дисципліна
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	«Анатомія свійських тварин», «Фізіологія тварин», «Цитологія, гістологія, ембріологія» «Клінічна діагностика хвороб тварин», «Акушерство, гінекологія та біотехнологія відтворення тварин», «Оперативна хірургія, топографічна анатомія та анестезіологія».
Компетентності	<p>Загальні:</p> <p>ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;</p> <p>ЗК 2. Знання та розуміння предметної галузі та професії;</p> <p>ЗК 3. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.</p> <p>ЗК 4 . Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 5. Здатність працювати в команді та навички міжособистісної взаємодії.</p> <p>Фахові:</p> <p>ФК 1. Здатність використовувати інструментарій, спеціальні пристрої, прилади, лабораторне обладнання та інші технічні засоби для проведення необхідних</p>

	<p>маніпуляцій під час виконання професійної діяльності.</p> <p>ФК 2. Здатність дотримуватися правил охорони праці, асептики та антисептики під час здійснення фахової діяльності.</p> <p>ФК 3. Здатність проводити клінічні дослідження з метою формулювання висновків щодо стану тварин чи встановлення діагнозу</p> <p>ФК 4. Здатність організовувати і проводити лабораторні та спеціальні діагностичні дослідження й аналізувати їх результати</p> <p>ФК 5. Здатність проводити акушерсько-гінекологічні та хірургічні заходи і операції.</p> <p>ФК 6. Здатність оберігати довкілля від забруднення відходами тваринництва, а також матеріалами та засобами ветеринарного призначення.</p>
Результати навчання	<p>РН 1. Знати і грамотно використовувати термінологію ветеринарної медицини</p> <p>РН 2. Установлювати зв'язок між клінічними проявами захворювання та результатами лабораторних досліджень.</p> <p>РН 3. Збирати анамнестичні дані під час реєстрації та обстеження тварин, знаходити рішення щодо вибору ефективних методів діагностики, лікування та профілактики хвороб тварин.</p>
РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)	
<p>При вивченні дисципліни здобувачі вищої освіти можуть формувати такі соціальні навички: комунікації, працювати в команді, лідерство, здатність брати на себе відповідальність і працювати в критичних умовах, уміння залагоджувати конфлікти, управляти своїм часом, здатність логічно і системно мислити, здійснювати просвітницьку діяльність, тощо.</p>	
МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
<p>Оволодіти методами діагностики та лікування патології молочної залози у тварин</p>	
ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
<p>Тема 1. Морфологія та фізіологія молочної залози. Тема розкриває питання: Анатомія молочної залози корови, кобили, кози, вівці, свині, суки (кішки). Фізіологія молочної залози. Нейрогуморальна регуляція лактації.</p> <p>Тема 2. Мастити у корів Тема розкриває питання: розповсюдження та економічні збитки та причини маститів. Клінічні та субклінічні мастити: діагностика, лікування та профілактика.</p> <p>Тема 3. Мастити у кобил, свиней, овець, кіз, сук, кішок. Тема розкриває питання: причини маститів. Діагностика, лікування та профілактика тварин при маститах.</p> <p>Тема 4. Патології та функціональні зміни молочної залози Тема розкриває питання: аномалії розвитку молочної залози; розлади кровообігу; травматичні пошкодження; захворювання шкіри; вади розвитку дійкового каналу, агалактія та гіпогалактія, лакторея, затримання молока; молочні камені; доброякісна гіперплазія молочної залози.</p> <p>Тема 5. Оперативні втручання на молочній залозі. Тема розкриває питання: знеболення вим'я та дійок. Оперативне лікування ран та нориць молочної залози та дійок. Катетеризація дійки та оперативне лікування звуження дійкового каналу. Ампутація дійок вимені.</p> <p>Тема 6. Новоутворення молочної залози. Тема розкриває питання: доброякісні та злоякісні новоутворення. Діагностика та</p>	

лікування тварин з доброякісними та злоякісними новоутвореннями.	
МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ	
<p><i>Словесні методи:</i> лекція, розповідь-пояснення; бесіда, інструктаж.</p> <p><i>Наочні методи:</i> ілюстрування, демонстрування, спостереження.</p> <p><i>Методи формування пізнавальних інтересів:</i> створення ситуації інтересу й новизни навчального матеріалу;</p> <p><i>Методи стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності:</i> роз'яснення мети навчальної дисципліни; висування вимог до вивчення дисципліни; оперативний контроль; заохочування, вказування на недоліки, зауваження.</p> <p><i>Інтерактивні методи:</i> дискусії, диспути, дебати; проєктування професійних ситуацій;</p> <p><i>Методи усного контролю:</i> опитування; бесіда; доповідь.</p> <p><i>Методи письмового контролю:</i> контрольна робота, самостійна робота, творче завдання.</p> <p><i>Методи лабораторно-практичного контролю:</i> контрольні лабораторні роботи, навчально-контрольні комп'ютерні програми.</p> <p><i>Методи самоконтролю:</i> самостійний пошук помилок; самооцінювання; самоаналіз; визначення пріоритетних напрямів власного навчального процесу.</p>	
ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	
Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання	Наведені у Додатку до силабусу
ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ	
– щодо термінів виконання та перекладання	усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані в означений термін. За отримання на занятті «0» балів та пропущені заняття здобувач вищої освіти зобов'язаний відпрацювати тему.
- щодо академічної доброчесності	<p>Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ: https://www.pdau.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist.</p> <p>Письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями у межах встановлених норм. У разі виявлення факту плагіату здобувач вищої освіти отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати його.</p> <p>Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Кодексом академічної доброчесності Полтавського державного аграрного університету (https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/9854/kodeksdobrochesnostinasayt.pdf)</p> <p>Політика академічної доброчесності: самостійність виконання завдань, посилання на використані джерела. Враховується: систематичність відвідування занять, своєчасність виконання навчальних завдань, повний обсяг їх виконання, якість виконання навчальних завдань, самостійність виконання, творчий підхід у виконанні завдань, ініціативність у навчальній діяльності.</p>
– щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим.

занять	
– щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти	<p>на здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, конференціях, семінарах, круглих столах. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Рішення приймається спеціально створеною комісією на основі підтверджуючих документів, співбесіди або іншого контрольного заходу.</p>
- щодо оскарження результатів оцінювання	<p>процедуру проведення контрольних заходів і можливість оскарження їх результатів викладач в усній формі доводить на першому занятті з навчальної дисципліни і повторно – перед початком проведення контрольного заходу. Розгляд апеляції проводять із метою визначення об'єктивності виставленої оцінки. Для оскарження результату оцінювання здобувач вищої освіти звертається з письмовою заявою до декана факультету. Заяву щодо оскарження результатів оцінювання розглядає апеляційна комісія, сформована розпорядженням декана. До складу апеляційної комісії можуть входити: завідувач і науково-педагогічні працівники кафедри, відповідальної за реалізацію освітнього компонента, члени групи забезпечення освітньої програми, студентського Сенату, студентської первинної профспілкової організації. Головою комісії є декан факультету.</p>
РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	
Основні	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Яблонський В.А., Хомін С.П., Калиновський Г.М., Харута Г.Г., Харенко М.І., Завірюха В.І., Любецький В.Й. Ветеринарне акушерство, гінекологія та біотехнологія відтворення тварин з основами андрології. Вінниця: Нова книга, 2006. 592с. 2. Гришко Д.С. Лекції з ветеринарного акушерства: Навчальний посібник. Харків: Прапор, 2003. 400 с. 3. М.І. Харенко., С.П. Хомин, В.П. Кошовий, та ін. Фізіологія та патологія розмноження дрібних тварин / Навч. посібник. Суми: ВАТ «Сумська обласна друкарні», видавництво «Козацький вал», 2005. 554 с. 4. Березовський А.В., Харенко М.І., Любецький В.Й. Фізіологія та патологія молочної залози у тварин: навчальний посібник. Київ: ДІА. 2018. 447 с. 	
Допоміжні	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Ветеринарне акушерство, гінекологія та штучне осіменіння сільськогосподарських тварин: навчальний посібник / В.М. Овчарук., Н.П. Овчарук, В.А. Яблонський, Н.М. Сорока. Київ: Науково-методичний центр ВФПО, 2021. 300 с. 2. Панасова Т.Г., Довгопол В.Ф., Плугатирьов В.П. Фізіологія і патологія статеві системи сук. Методичні вказівки для самостійної роботи студентів факультету ветеринарної медицини. Полтава Редакційно-видавничий відділ ПДАА, 2007. 52 с. 3. Панасова Т.Г., Довгопол В.Ф., Плугатирьов В.П. Фізіологія та патологія статеві системи кішок. Методичні вказівки для самостійної роботи студентів факультету ветеринарної медицини. Полтава: Редакційно-видавничий відділ ПДАА, 2010. 57 с. 4. Панасова Т.Г. Плугатирьов В.П., Звенігородська Т.В., Туль О.І. Словник термінів ветеринарного акушерства, гінекології, біотехнології відтворення тварин та ветеринарної андрології. Навчальний посібник для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною 	

програмою Ветеринарна медицина спеціальності 211 Ветеринарна медицина ступеня вищої освіти магістр. Полтава. 2023. 96 с.

5. Власенко В.М., Тихонюк Л.А., Рубленко М.В. Оперативна хірургія, анестезіологія і топографічна анатомія. Спеціальна частина. Біла Церква. 2006. 544 с.

6. Яблонський В. А. Любецький В. Й., Березовський А. В., Якубчак О. М. та ін. Методичні рекомендації щодо діагностики, лікування та запобігання маститу в тварин. К.: «Ветінформ. 2007. 32 с.

7. Довгопол В.Ф., Панасова Т.Г., Плугатирьов В.П., Туль О.І. Методи патогенетичної терапії акушерських та гінекологічних захворювань. Методичні рекомендації для здобувачів вищої освіти і практичних лікарів ветеринарної медицини. Полтава: Швидкодрук, 2021. 43 с.

Реквізити затвердження

Затверджено на засіданні кафедри хірургії та акушерства протокол від «12» січня 2026 р. № 7

Додаток до силабусу
СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ, ШКАЛА ТА КРИТЕРІЇ
ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ
Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	Опитування	Виконання завдань на лабораторних заняттях	Виконання завдань по самостійній роботі	Контрольна робота	
Тема 1. Морфологія та фізіологія молочної залози.	1	3	2	16	6
Тема 2. Мастити у корів	2	9	2		13
Тема 3. Мастити у кобил, свиней, овець, кіз, сук, кішок.	1	6	2		25
Тема 4. Патології та функціональні зміни молочної залози	2	6	2	14	24
Тема 5. Оперативні втручання на молочній залозі.	1	6	2	14	9
Тема 6. Новоутворення молочної залози.	1	6	2		23
Разом	8	36	12	44	100

Шкала та критерії оцінювання
Опитування

Кількість балів	Критерії оцінювання
1 бал (максимальна)	опанував та показав повний результат навичок за результатами навчання: знати і грамотно використовувати термінологію ветеринарної медицини; установлювати зв'язок між клінічними проявами захворювання та результатами лабораторних досліджень; збирати анамнестичні дані під час реєстрації та обстеження тварин, знаходити рішення щодо вибору ефективних методів діагностики, лікування та профілактики хвороб тварин.
0 балів	Здобувач не показав навичок за результатами навчання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення результатів навчання.

Виконання лабораторної роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання
3 бали (максимальна)	узагальнив та обґрунтував повний обсяг навичок, опанував завдання лабораторних робіт, які забезпечують передбачені результати навчання.
1 бал (мінімальна)	здобувач показав мінімальне виконання завдань за результатами навчання
0 балів	Здобувач не виконав завдання лабораторної роботи, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення результатів навчання.

Виконання самостійної роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання
2 бали (максимальна)	опанував тему самостійної роботи та показав повний результат навичок за результатами навчання: : знати і грамотно використовувати термінологію ветеринарної медицини; установлювати зв'язок між клінічними проявами захворювання та результатами лабораторних досліджень; збирати анамнестичні дані під час реєстрації та обстеження тварин, знаходити рішення щодо вибору ефективних методів діагностики, лікування та профілактики хвороб тварин.
1 бал (мінімальна)	здобувач показав мінімальне виконання завдань за результатами навчання
0 балів	Здобувач не виконав завдання самостійної роботи, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення результатів навчання.

Виконання контрольної роботи №1

Кількість балів	Критерії оцінювання
16 бали (максимальна)	здобувач узагальнив отримані знання та ґрунтовно засвоїв матеріал за запланованими результатами навчання: : знати і грамотно використовувати термінологію ветеринарної медицини; установлювати зв'язок між клінічними проявами захворювання та результатами лабораторних досліджень; збирати анамнестичні дані під час реєстрації та обстеження тварин, знаходити рішення щодо вибору ефективних методів діагностики, лікування та профілактики хвороб тварин.
10 балів (мінімальна)	здобувач опанував теоретичний матеріал і відтворив його значну частину за запланованими результатами навчання.
0 балів	Здобувач не виконав завдання контрольної роботи, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення результатів навчання.

Виконання контрольної роботи №№2,3

Кількість балів	Критерії оцінювання
14 бали (максимальна)	здобувач узагальнив отримані знання та ґрунтовно засвоїв матеріал за запланованими результатами навчання: : знати і грамотно використовувати термінологію ветеринарної медицини; установлювати зв'язок між клінічними проявами захворювання та результатами лабораторних досліджень; збирати анамнестичні дані під час реєстрації та обстеження тварин, знаходити рішення щодо вибору ефективних методів діагностики, лікування та профілактики хвороб тварин.
8 балів (мінімальна)	здобувач опанував теоретичний матеріал і відтворив його значну частину за запланованими результатами навчання.
0 балів	Здобувач не виконав завдання контрольної роботи, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення результатів навчання.